

دیرستان پسرانه غیر دولتی ابتکار علم - دوره دوم

نام و نام خانوادگی: کلاس: **یازدهم** موضوع امتحان: **ادبیات فارسی ۲** نام دبیر: **غیبی**

۱- در کلمات زیر غلط‌های املائی را پیدا کنید و صورت صحیح آن‌ها را بنویسید. ۱/۵ نمره

الف: مردان، بار را به نیروی همّت و بازوی همیت کشند- ب: ما را با این مشتی خاک، چه کارها از عزل تا ابد در پیش است. - ج: اشتر طلبید و مهمل آراست. - د: دربار از درون در تب و تاب و التحاب بود. - ن: بانگ و حزاحز و غریو خاست. - ی: آنچه دارم از اندک مایه حُتام دنیا حلال است.

۲- کدام یک از کلمات زیر نادرست معنی شده‌اند؟ معنی درست آن‌ها را بنویسید. ۱/۵ نمره

الف: اگر به طوع و رغبت نیاید به اکراه و اجبار برگیر و بیاور. ب: گو یا رب از این گزار کاری
ج: صداها و نعره های در هم شترهای حامل زنبورک. د: به خوناب شفق در دامن شام
ن: و دیگر روز، رقعتی نبشت به امیر. ی: چیزی که در او گراهیتی نبود، می فرستاد

۳- نقش دستوری کلمات مشخص شده را بنویسید ۳ نمره

الف: کرم ورزد آن سر که مغزی در اوست. ب: اگر لطفش قرین حال گردد.
ج: شهر عرصه روز محشر را به خاطر می آورد. د: پرورده عشق شد سرشتم.
ن: پس جبرئیل را بفرمود ی: سر نشتر عشق بر رگ روح زدند.

۴- در هر یک از ابیات زیر دو آرایه ادبی پیدا کنید. (لطفاً کلمات را مشخص کنید) ۳ نمره

الف: می گفت گرفته حلقه در بر کامروز منم چو حلقه بر در
ب: گرت ز دست بر آید چو نخل باش کریم ورت ز دست نیاید چو سرو باش آزاد
ج: از این سد روان در دیده شاه ز هر موجی هزاران نیش می رفت

۵- نوع اضافه را مشخص کنید. ۵/۰ نمره الف: زلف کعبه ب: باران رحمت

۶- مفهوم هر یک از کنایات مشخص شده را بنویسید. ۱ نمره

الف: عشق حالی دو اسبه می آمد. ب: خیال تازه ای در خواب می دید.

۷- معنی ابیات زیر را به صورت روان بنویسید. ۲ نمره

الف: چو آتش در سپاه دشمن افتاد
ز آتش هم کمی سوزنده تر شد

ب: خدا را بر آن بنده بخشایش است
که خلق از وجودش در آسایش است

ج: به فرزندان و یاران گفت چنگیز
که گر فرزند باید باید این سان

د: می داشت پدر به سوی او گوش
کاین قصه شنید گشت خاموش

۸- متون زیر را به نثر روان و امروزی برگردانید. ۲ نمره

الف: چون به آنچه دارم و اندک است، قانعم، و زر و وبال این، چه به کار آید؟

ب: چهره هایی که از خبر حمله روس درهم رفته بود، با تماشای شکوه سپاه، شکفته می شد.

ج: به عزت و ذوالجلالی حق که مرا مبر که من طاقت قرب ندارم و تاب آن نیارم.

د: مرد باید در میان بازار مشغول تواند بود، چنان که یک لحظه از حق تعالی غایب نشود.

۹- در مقابل آثار زیر، نام پدیدآورندگان آنها را بنویسید. ۱ نمره

تذکره الاولیاء: بهارستان: مِرصاد العِبَادِ مِنَ الْمَبْدَأِ اِلَى الْمَعَادِ: لیلی و مجنون:

۱۰- در جملات زیر مجاز را پیدا کنید. ۱ نمره

الف: به دنبال سر چنگیز می گشت.

ب: روزکی چند صبر کنید تا من بر این یک مشت خاک، دست کاری قدرت بنمایم.

۱۱- پیوندهای وابسته ساز و هم پایه ساز را در عبارات زیر پیدا کنید. ۵/۰ نمره

- پس جبرئیل را بفرمود که برو از روی زمین یک مشت خاک بردار و بیاور.

۱۲- مصراع های حذف شده ابیات زیر را بنویسید. ۱ نمره

الف: ای آفتاب حسن برون آدمی ز ابر

ب: زین همرهان سست عناصر دلم گرفت

۱۳- در عبارت های زیر، مقصود از قسمت های مشخص شده چیست؟ ۱ نمره

الف: شما در این آینه، نقش های بوقلمون بینید.

ب: هر لحظه، از خزاین غیب، گوهری، در نهاد او تعبیه می کردند.

۱۴- اجزای بیت زیر را مطابق زبان معیار مرتب کنید. ۱ نمره

۱- الف: همیت- حمیت ب: عزل- ازل ج: مهمل- محمل د: التحاب- التهاب ن: حزاحز - هزاهز ی: حُتام- حطام

۲- اکراه: اجبار، ناپسندی - گزاف کاری: بیهوده کاری - زنبورک: نوعی توپ جنگی - شفق: سرخی آسمان هنگام غروب آفتاب - رُقعتی: نامه کوتاه - کَراهیتی: زشتی و ناپسندی.

۳- الف: سر: نهاد - ب: قرین: مسند- ج: محشر: مضاف الیه- د: نهاد - ن: متمم - ی: متمم.

۴- الف: در و بر جناس ناهمسان- بر و بر جناس همسان(تام)- در و در جناس همسان(تام) حلقه، تکرار. مانند حلقه بودن تشبیه- مانند حلقه بر در بودن کنایه.

ب: گرت ز دست بر آید: کنایه- چو نخل باش کریم: تشبیه- ورت ز دست نیاید: کنایه چو سرو باش آزاد: تشبیه- گرت، ورت: جناس ناهمسان- برآید، نیاید: تضاد. نخل و سرو نماد هم هستند.

ج: سد روان: استعاره از رود سند و همچنین تناقض- ز هر موجی هزاران نیش می رفت: تشبیه و کنایه.

۵- الف: استعاری ب: تشبیهی

۶- الف: با سرعت آمدن ب: نقشه جدیدی می کشید.

۷- الف: مانند آتش به سپاه دشمن حمله کرد و از آتش هم سوزاننده تر و نابودکننده تر شد.

ب: بخشایش خداوند شامل حال کسی است که مردم از وجود او در آسایش و امنیت باشند.

ج: چنگیز به سپاهیان و فرزنداناش گفت اگر برای انسان فرزندی لازم باشد، این گونه باید باشد.

د: پدر مجنون به حرفهای فرزندش گوش می کرد، وقتی این سخنان را شنید، دیگر ساکت شد.

۸- الف: وقتی به آنچه دارم حتی اندک، راضی هستم پس گناه و تقصیرات این مال به چه درم می خورد؟

ب: مردمی که از خبر حمله روسها ناراحت بودند با دیدن شکوه و عظمت سپاه، دوباره خوشحال می شدند.

ج: به عزت و بزرگی خداوند قسمت می دهم که مرا با خود نبر زیرا که من طاقت نزدیکی ندارم و نمی توانم تحمل کنم.

د: مرد واقعی آن است که در میان شلوغی و بازار زندگی کند ولی یک لحظه از یاد خداوند غافل نشود.

۹- عطار --- جامی -- نجم الدین رازی (دایه) - نظامی گنجوی.

۱۰- الف: سر: مجازاً خود چنگیز - ب: خاک: مجازاً انسان.

۱۱- که: وابسته ساز و: هم پایه ساز

۱۲- الف: کان چهره مشعشع تابانم آرزوست ب: شیرخدا و رستم دستانم آرزوست

۱۳- الف: آینه: انسان ب: گوهر: عشق یا دل.

۱۴- (آنها) به اتفاق و یک سر گفتند که این در، از کعبه گشاده گردد.